

Sosiaalipoliittisen yhdistyksen paikallisosastot – Raportti toiminnasta

Pirkkoliisa Ahponen: YTT, professori, Yhteiskuntatieteiden laitos, Itä-Suomen yliopisto
pirkkoliisa.ahponen@uef.fi

Janus vol. 17 (4) 2009, 352–367

Paikallistoiminnan viriäminen sosiaalipoliittikan yliopisto- opetuksen laajenemisen myötä

Sosiaalipoliittikan opetuksen laajeneminen Suomessa lisäsi maan kattavan tutkimuksen ja käytännön välisen ”yhdyssiteen” tarvetta. Sosiaalipoliittinen yhdistys oli perustettu vuonna 1909 edistämään sosiaalipoliittikan konkreettisia tavoitteita ja aikaansaamaan yhteiskunnallisia reformeja. Tieteellisenä seurana siitä oli tullut asiantuntijaesitelmien ja akateemisten julkaisujen areena. (Kario 1969.) Yhdistys oli toiminut jo yli 60 vuotta, kun paikallisosastojen perustamisen aika tuli. Tämä vaati sääntömuutoksen, mihin *Annikki Suviranta* johtokaudellaan aktiivisesti vaikutti, vaikka johto tuolloin vaihtuikin turkulaisprofessori *Terho Pulkkinen* käsiin. Lähtökohtana oli osastojen itsenäinen toiminta valtakunnallisen yhdistyksen tuella sekä osastojen edustus pääyhdistyksen johtokunnassa. Helsinkiin ei perustettu omaa paikallisosastoa, koska ”alaosastoja” katsottiin tarvittavan täydentämään Helsinki-keskeisen pääyhdistyksen toimintaa. (Heinonen 2000, 8-9; Sipilä 2009, 146-149.) Paikallisosastot ovat toimineet Tampereella, Joensuussa, Turussa, Jyväskylässä ja Kuopiossa. Tämä raportti kuvaa paikallisosastojen toimintaa, keskeisiä toimijoita ja sosiaalipoliittikkaa edistäneitä saavutuksia.¹

Tampereelle oli vuonna 1966 perustettu Sosiaalipoliittinen seura Yhteiskunnallisesta korkeakoulusta sosiaalipoliittikka pääaineena valmistuneiden käytännön asiantuntijoiden sekä yliopiston väliseksi sidokseksi. Professori *Armas Nieminen*

toimi seuran kuraattorina. Seura lakkautettiin, kun Sosiaalipoliittisen yhdistyksen Tampereen paikallisosasto perustettiin joulukuussa 1971. Seuran jäsenet vaikuttivat yhdistyksen sääntömuutokseen ja sen edustus noteerattiin uuden osaston johtokunnan valinnassa (Heinonen 2000).

Paikallistoiminnalla pyrittiin tehostamaan sosiaalipoliittikan vaikuttavuutta. Sosiaalipoliittikan opetuksessa on *Eino Kuusen*, *Heikki Wariksen* ja *Armas Niemisen* perintönä tähdennetty teorian ja käytännön yhteyttä. Kuusi tunnetusti esitti sosiaalipoliittikon seisovan ”sillalla, joka vie tieteen maailmasta käytännöllisen toiminnan maailmaan” ja näki sosiaalipoliittikan tulosten ”haluavan tulla verifioiduksi elävän elämän todellisuudessa” (Kuusi 1927/2001, 213). Yliopistoissa opettajina ja tutkijoina toimivat asiantuntijat, käytännön työhön valmistuneet sekä opiskelijat etsivät yhdessä vastauksia sosiaalipoliittikan ajankohtaisiin kysymyksiin. Katsauksessaan oman aikansa sosiaalipoliittikan akateemisiin saavutuksiin ja käytännön kasvukauteen Waris (1979, 14) kuvasi alan laajentumista sodanjälkeisten kolmen vuosikymmenen aikana. Näin hänen mukaansa on jo päästy ”syvällisesti porautumaan” käytännön ongelmiin taustatekijöineen. Nieminen (1982, 17) katsoi sosiaalipoliittikan opetuksen vakiintuneen toiminnan alueellisen laajenemisen myötä. Hänen mukaansa alan kehityksen ”sisäiset ja ulkoiset tekijät” liittyvät ”väistämättömään ja haasteelliseen sosiaalisen todellisuuden kehitykseen ja muuttumiseen” ja

tämä pakottaa kiinnittämään huomiota ajankoh-taisiin ongelmiin.

Professori Heikki Waris toimi Sosiaalipoliitti-sessa yhdistyksessä aktiivisesti ja vieraili myös paikallisosastoissa. Hän piti keväällä 1976 Jo-ensuussa luennon "Aikamme maailman pako-laisongelmat" ja oli 1978 kunniavieras jäsentaa-paamisessa, jossa keskusteltiin "Suomalaisen yhteiskunnan sosiaalipoliitikka" -teoksen tiimoil-ta. Kirjaa uudistaessaan Waris oli pyytänyt kom-mentteja joensuulaisopiskelijoilta ja kiitokseksi hän lahjoitti teoskappaleita. Waris luennoi 1978 myös Tampereella, aiheenaan "Sosiaalipoliitikka – tieteen juuret ja kehityspiirteet".² Armas Nie-minen osallistui aktiivisesti Tampereen osaston toimintaan ja hänet kutsuttiin osaston kunniajä-seneksi vuonna 1977.

Paikallisosastot tähdensivät sosiaalipoliitikan opettajien, opiskelijoiden ja käytännön sovel-tajien tiedonvaihtoa "sosiaalipoliitikan kehittä-miseksi tarkoituksenmukaiseen suuntaan". Yliopiston tuli virittää tieteellistä keskustelua sosiaalipoliitikasta, mutta myös tehdä yhteis-työtä paikallistoimijoiden kanssa. Sosiaalityön koulutusta ja ammatillista kehittämistä pidettiin 1970 ja 1980 – luvuilla sosiaalipoliitikan tärkeänä tehtävänä. Paikallisosastot olivat kättilöimässä sosiaalityötä ja auttamassa sen itsenäistymistä omaksi alakseen.

Kansalais- ja asiantuntijatoimintaa on nivottu yhteen Sosiaalipoliittisen yhdistyksen paikallis-osastoissa. Toimenkuva on kyse yhdistystoi-minnasta yhteiskuntaa kehittävänä voimavarana ja toiminnan vireys osoittaa tässä onnistumisen. Kansalaisliikkeet Suomessa ovat Siisiäisen (1998, 226) mukaan omaksuneet asianajotehtäväkseen valistushenkisen sanomansa viemisen suuren yleisön keskuuteen. Paikallisosastot toimivat in-stitutionaalisen toiminnan ja kansalaisosallisuus-ten solmukohdissa paikallistaessaan ongelmia ja muotoillessaan parannusehdotuksia.

Arkistoitu tieto toimintaa kuvaamassa

Sosiaalipoliittisen yhdistyksen paikallisosasto-ja ei rekisteröity itsenäisiksi yhdistyksiksi vaan ne toimivat emoyhdistyksen alaisuudessa sille toiminnastaan vastuullisina. Toimintakulut on katettu vuosittaisella avustuksella, joka vaihteli osoitetun ja ennakoidun aktiivisuuden mukaan alkuaikeina 500:sta 2000 – 30000 markkaan. Nykyisellään avustus vielä toimivissa osastoissa on vakiintunut 500 euroon. Osastot ovat esit-täneet emoyhdistykselle vuosikertomuksensa ja toimintasuunnitelmansa, joissa ne perustelevat rahantarvettaan. Nämä dokumentit sekä vuo-sikokouspöytäkirjat ovat tämän raportin pääasi-allisena aineistona. Arkistointipuutteiden vuoksi saatavilla olevaan aineistoon on jäänyt aukkoja. Myös raportoinnin taso vaihtelee yhdistyksit-täin ja aikakausittain. Kun 1970-luvun huolella dokumentoidusta toiminnasta tullaan lähem-mäksi nykypäivää, siirrytään yhä vapaammin laadittuihin muistioihin. Sähköinen "tässä ja nyt" -viestintä karsastaa historiallisia paperiarkistoja. Tietoja toiminnasta on kuitenkin kertynyt aina 2000-luvulle saakka, viime vuosilta tosin vain Tampereen ja Joensuun osastoista.

Virallisesti kirjatut – suunnitellut ja toteutu-neet – tapahtumat keskeisine toimijoineen antavat pelkistetyn ajankuvan paikallisosastojen toimintakäytännöistä. Raportti nojaa tästä läh-detiedosta muodostuvan tarinan kattavuuteen ja luotettavuuteen. Kuten kansalaistoiminnassa yleensäkin, vireät ja innostuneet toimintakaudet erottuvat lepotilassa olevista ja hiipuvista kau-sista. Asiakirjatiedot osoittavat, miten paikallis-osastojen toiminta on muutaman innostuneen kansalaisaktivistin aloitteiden ja kekseliäisyyden varassa, mitä vastuita vaaditaan tapahtumien toimeenpanijoilta ja miten tärkeää on yhteis-työverkoston muodostuminen ja jatkuvuus. Kulloisenkin puheenjohtajan ja sihteerin sekä toimintakykyisen johtoryhmän panos ratkaisee toimivuuden.

Käyn läpi paikallisosastojen toimintaprosessit, keskeiset toimijat ja toimintamuodot sisältöineen. Käsittelen myös asiakirjoista ilmeneviä perusteluja toiminnan aktiivisuudelle tai laantumiselle sekä toiminnan kehittämismahdollisuuksille.

Toiminnan käynnistyminen paikkakunnittain

Paikallisosastot perustettiin niille yliopistopaikkakunnille, joilla sosiaali- tai yhteiskuntapolitiikan opetus käynnistyi. Oppituolin ensimmäiset haltijat, kuten myös sosiaalipolitiikan opetuksen kehittämistä vastanneet apulaisprofessorit olivat tässä aloitteellisia. Tosin Tampereen osaston käynnistivät Sosiaalipoliittisen Seuran aktivistimaasterit ja opiskelijat. Osaston perustamiskokouksessa 2.12.1971 oli 23 osallistujaa ja puhetta johti YTM Pasi R. Julkunen. Ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin YTM Matti Manninen, joka vei osastoa eteenpäin viiden vuoden ajan. Johtokuntaan päätettiin valita 10 varsinaista ja viisi varajäsentä "etupiireittäin", eli edustuksen saivat yliopisto, kaupunki, työmarkkinajärjestöt, opiskelijat, sosiaalipoliittiset järjestöt ja eläkeläisjärjestöt sekä entinen Sosiaalipoliittinen Seura. Toimintasäännöt myötäilivät Sosiaalipoliittisen yhdistyksen sääntöjä. Osaston johtokunta säilyi myöhemminkin suhteellisen suurena, mutta etupiiriedustuksesta ei enää vuoden 1978 säännöissä puhuta. Jäseniä osastoon liittyi ensimmäisenä toimintavuonna 43. Enimmillään jäseniä oli 1980-luvulla 70–90 henkeä. Sitten jäsenmäärä alkoi laskea ja 1990-luvulta lähtien siitä ei ole mainintoja.

Joensuun toiminta lähti käyntiin silloisen Joensuun korkeakoulun opettajien ja tutkijoiden piiristä. Osaston perustamiskokouksessa 25.2.1975 oli 11 osallistujaa. Apulaisprofessori J.P. Roos johti puhetta ja alusti teemasta "Sosiaalipolitiikka-yhteiskuntapolitiikan luonteesta eri korkeakouluisissa ja Joensuun erityisasemasta". Hänen vastuul-

laan osasto toimi neljän ensimmäisen vuoden ajan, aina hänen paikkakunnalta poismuuttoon asti.³ Toimintasäännöt laadittiin vuonna 1976 ja niitä muutettiin johtokunnan osalta seuraavana vuonna. Johtokuntaan kuului puheenjohtaja ja sihteeri sekä aluksi neljä, sittemmin enintään kuusi jäsentä. Joensuun osastoon liittyi ensimmäisenä toimintavuonna 29 jäsentä, mutta aktiivisten alkuvuosien jälkeen jäsenmäärä väheni. Vuodelta 1983 löytyy maininta 12 maksaneesta jäsenestä. Tämän jälkeen toimintakertomuksissa huomautettiin vain, kuinka vaikeaa paikallisosaston maksaneista jäsenistä on pitää lukua. Ajoittain jäsentietoja kyseltiin emoyhdistyksestä. Tapahtumissa on yleensä ollut 30–50 osanottajaa, parhaimmillaan enemmänkin.

Turun osaston perustamiskokous pidettiin 10.5.1976. Puheenjohtajana toimi apulaisprofessori Kari Salavuo ja sihteerin tehtäviä hoiti VTK Mikko A. Salo. Osallistujia kokouksessa oli 29. Ensimmäiseksi esimieheksi tuli Guy Bäckman (ÅA), varaesimieheksi Kari Salavuo (TY) sekä sihteeriksi Leena Nieminen. Johtokuntaan valittiin lisäksi kaksi yliopisto-opettajaa, kaksi opiskelijaa ja kolme henkilöä "sosiaalipoliittisesta kenttätyöstä".⁴ Omien sääntöjen laadinnasta ei löydy dokumenttia, joten lienee toimittu pääyhdistyksen säännöin. Jäsenmäärä 1980 – luvun aktiivisen toiminnan vuosina kasvoi noin 70 henkeen. Viimeisimmät tiedot Turun toiminnasta ovat 1990-luvun puolivälistä, jolloin osastossa oli jäseniä vähän alle 60.

Jyväskylän osaston perustavassa kokouksessa 10.4.1980 puhetta johti professori Leo Paukkunen. Sihteerinä oli vanhainkodin apulaisjohtaja Eila Salonen. Kokouksessa oli 16 osallistujaa ja kuultiin Jorma Sipilän esitelmä "Onko yhdyskuntatyöstä mitään hyötyä". Ensimmäiset viisi vuotta osaston puheenjohtajana toimi Anita Kangas. Johtokuntaan valitut edustivat yhteiskuntapolitiikan laitosta, kaupungin sosiaalitoimintaa ja samalla Sosiaaliryöntekijäin liittoa, Keski-Suomen läänin ja Sosiaaliturvayhdistystä, vammaisjärjestöjä

sekä opiskelijoita. Johtokunnassa oli aluksi neljä jäsentä ja varajäsentä, sitten jopa 10+10 henkeä, kunnes johtokunnan jäsenten määräksi täsmen-tyi 1980-luvun puolivälissä seitsemän jäsentä ja varajäsentä. Periaatepäätökseksi kirjattiin johtokunnan jäsenten "sosiaalisen pohjan" laajentaminen vapaaehtoisjärjestöjen kuten päihdehuollon suuntaan. Vuoden 1991 toimintakertomus esittää jäsenluvuksi noin 50 henkeä.

Kuopion osaston perustava kokous oli 14.9.1988. Pöytäkirjasta ei käy ilmi kokouksen toimihenkilöitä. Valittiin työryhmä laatimaan johtosääntöä. Seuraava kokous vahvisti sen ja valitsi johtokunnan. Professori *Pauli Niemelän* puheenjohtajavastuu kesti ainakin kaksi ensimmäistä toimivuotta. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan lisäksi johtokunta koostui kuudesta jäsenestä henkilökohtaisine varajäsenineen. Osasto kasvoi nopeasti, ensimmäisen toimintavuoden lopussa jäseniä oli 24 ja seuraavana vuonna jo 67. Jäsenmaksuista ei ole tietoa.

Rovaniemen osaston perustava kokous pidettiin 19.5.1987 "innolla", kuten nykyinen sosiaalityön professori *Anneli Pohjola* kertoo sähköpostiviestissään (6.11.2008). Kokousta johti professori *Kyösti Urponen* ja sihteeri oli *Petri Kinnunen*. Lapin sosiaaliturvayhdistys ja Lapin sosiaalityöntekijät virittelivät yhteistyötä. Kokouspöytäkirjaan kirjattiin tutkijoiden, opiskelijoiden sekä käytännön työntekijöiden yhteisen keskustelufoorumin tarve. Pääyhdistykseltä anottiin 2000 markan toiminta-avustusta. Osasto ei kuitenkaan tämän lupaavan alun jälkeen kertaakaan kokoontunut.

Toimintamuodot ja vakiintuneet käytännöt

Toiminnan alkuvuosina etenkin 1970-luvulla perustetut osastot järjestivät jäsenkokousten ja johtokunnan kokousten lisäksi yleisölle avoimia luento- ja keskustelutilaisuuksia, joissa sosiaalipoliittikka käsiteltiin "lohkoittain". Aloitteiden

tekoa ja lausuntojen antamista ajankohtaisista sosiaalipoliittisista kysymyksistä pidettiin tärkeänä.

Vuosikokouksissa paikalliset tai kauempaa kutsutut asiantuntijat esitelivät ajankohtaisista sosiaalisista ongelmista tai tutkimusaiheista ja -tuloksista. Tämä käytäntö jatkui Turussa 1980-luvun alkuun, Jyväskylässä 1980-luvun puoliväliin ja Joensuussa 1990-luvun alkuun asti. *Kuopion* jäsenkokouksiin esitelmä sisältyi aina 2000-luvun alkuun saakka. Tampereen vuosikokousten yhteydessä oli alustusten ja esitelmien ohella keskustelutilaisuuksia asiantuntijapaneeliseen ja kommentoijineen.

Luento- ja keskusteluseminaareja järjestääseen osastot ovat verkostoituneet paikallisten yhteistyökumppaneiden, kuten sosiaalialan järjestöjen kanssa. Osastojen sijaintikaupungista tai toiminta-alueen lääninhallituksesta on saatu edustajia tapahtumiin. Niitä on usein toteutettu paikallisen Sosiaaliturvayhdistyksen tai sosiaalipoliittikan opiskelijajärjestön kanssa. Opetus- ja sosiaalikeskusten ja sosiaalialan osaamiskeskusten perustaminen uudisti toimintaa ja veti opiskelijoita mukaan. Yhteistyötä on tehty myös Sosiaalityöntekijät ry:n kanssa. *Kuopion* osasto raportoi 1990-luvulla yhteistyön Professoriliiton paikallisosaston kanssa auttaneen osastoa "toimimaan erittäin taloudellisesti ja minimoimaan kustannuksia".

Oppiainelaitos kietoutui kunkin paikallisosaston toimintaan. Toisinaan on vaikea erottaa, milloin on kyse vapaaehtoisesta kansalaistoiminnasta ja milloin yhdistys on antamassa virkatyölle lisäruisketta. Yleisölle avoimia keskusteluseminaareja on aktiivisina vuosina ollut useita. On järjestetty *Studia generalia* – luentosarjoja Avoimen yliopiston ja Sosiaaliturvan keskusliiton kanssa, kuten Joensuussa "Modernin elämän riskit" (1994) ja "Samassa veneessä? Sosiaalipalvelut muutoksessa" (2005). Keväinen Jäidenlähtöseminaari tuli Joensuussa perinteeksi 1994 lähti-

en. Joensuun osasto järjesti aktiivisen jäsenenä, lehtori *J.P. Sarolan* muistoluennon vuosina 1996–2005. Vierailuluentoja pitämään on kutsuttu ulko- tai kotimaisia tutkijoita sekä myös käytännön sosiaalipolitiikan asiantuntijoita.

Turun osaston vakiintuneisiin toimintatapoihin kuuluivat tutustumiskäynnit sosiaalialan eri kohteisiin kokousten yhteydessä.⁵ Turun osasto järjesti vuosittain laivaseminaarin koko 1980-luvun ajan ja vielä 1990-luvun puolella, jolloin tosin oli muutama välivuosi ennen perinteen katkeamista ja toiminnan laantumista.

Aktiivisimmat paikallistoimijat

Paikallisosastoaktivistit ovat paikkakuntaa vaihtaessaan tuoneet virikkeensä mukanaan. Jorma Sipilä oli perustamassa sekä Joensuun että Jyväskylän osastoa ja toimi Tampereella aktiivisena luennoijana ja keskustelijana. Mikko A. Salo ja Kyösti Urponen kuuluivat Kari Salavuon ohella Turun toiminnan aloittajiin. Sittemmin Salo toimi myös Jyväskylässä ja oli Joensuuhun professoriksi tultuaan puheenjohtajana kolmivuotiskauden. Muita pitkäaikaispuheenjohtajia Joensuussa ovat olleet *J.P. Sarola*, *Markku Niemelä* ja *Silva Tedre*. Oma toimintani Joensuun osastossa alkoi 1970-luvulla paikallisosaston sihteerinä, mistä siirryin puheenjohtajaksi. Tätä tehtävää hoidin pariin otteeseen myöhemminkin. Tämänhetkinen puheenjohtaja on professori *Eeva Jokinen*.

Jyväskylän pitkäaikaisimpia puheenjohtajia ovat Anita Kankaan lisäksi *Leena Eräsaari*, *Jorma Hänninen* ja *Aarno Lehmusto*. *Hanne Laitinen* on johtanut sekä Tampereen että Kuopion osastoja. Tampereella puheenjohtajat ovat vaihtuneet usein, pitkäaikaisimpana *Urpo Kuotola*.⁶ Viime vuosina *Liisa Häikiö* on ollut johdossa toimituun aiemmin sihteerinä. Turun pitkäaikaispuheenjohtaja *Raila Haaranen* oli aktiivisesti mukana koko 1980-luvun, piti väli vuosia ja palasi taas osaston johtoon. *Urpo Jalava* veti osastoa

1990-luvun alkupuolen, minkä jälkeen toiminta pysyi vireillä vielä pari vuotta.

Osaston ydinryhmän vireys ja yleisöä puhuttelevat ajankohtaisaiheet ovat saaneet toimintaa aikaan. Toimeliaat sihteerit ovat järjestäneet tapahtumia. Sihteerivastuustaan maininnan ansaitsee *Eeva-Leena Jaakkola*, joka ennen Tampereen kauttaan hoiti tätä tointa Joensuussa. *Elina Paajula* kehitti Joensuussa verkostokumppanuuksia ja jatkuvaa yhteistyötä Sosiaaliturvayhdistyksen kanssa. Kuopion aktiiveihin kuuluu *Timo Rusanen* ensin sihteerinä ja sitten puheenjohtajana, *Tuula Laukkasen* toimiessa sihteerinä. *Auli Ojuri* oli Turussa aktiivinen sihteeri ja varapuheenjohtaja.

Vireät ja hiipuvat toimintakaudet

Paikallisosastot tavoittelivat jatkuvuutta yliopistosta ulospäin suuntautuvassa ja käytännön kentältä akateemiseen maailmaan ulottuvassa yhteistyössä. Toiminnan vireys vaihteli 1980 ja 1990-luvuilla. Kun yliopistojen yhteiskunnallinen toimintakehitys muuttui 2000-luvulla, tuli vaikeaksi saada sitä tukea, mikä vapaaehtoistoimintaa oli kannatellut. Elävinä säilyneet toimintatavat ja yleisöä puhuttelevat tilaisuudet ovat pitäneet paikallisosastot hengissä.

Jonesuun osasto käynnistyi yhteiskuntapolitiikan opetuksen myötä ja etsi jäseniä opiskelijoista ja käytännön toimijoista. Yhteiskuntasuunnitteluun ja sosiaalityön koulutukseen kaavailtiin tukea kuntien ja läänin sosiaalialan työntekijöiltä sekä Sosiaaliturvayhdistykseltä. Tutkijat piti saada käytännön keskusteluyhteyksiin alueellisen sosiaalityön kehittämiseksi ja antamaan asiantuntija-apua työttömien ja eläkeläisten järjestöille. Suunniteltiin myös kansainvälisiä asiantuntijavierailuja. Ehdotettiin ”pienimuotoisten kirjoitusten” laadintaa ja studia generalia -luentosarjoja sosiaalipolitiikan käytännöistä ja vaihtoehtoisesta sosiaalipolitiikasta. Tutustumisretkien ja illanviettojen odotettiin aktivoivan

keskustelua ja tuovan "näkyttömät jäsenet" mukaan. Ajankohtaishaasteista ja alueellisista toimintatarpeista löytyi toimintaideoita "miltei runsaudenpulaan asti."

Hiljaiselon kausi koitti Joensuussa 1980-luvun alussa, syinä rahavarojen niukkuus ja aktiivisen sihteerin poismuutto. Osasto kävi itsekkäistä keskustelua tarpeellisuudestaan ja voimavaroistaan. Vuosikymmenen puolivälin jälkeen uusitut toimintalinjaukset toivat aktiivisia opiskelijoita mukaan. "Vaihtoehtoinen sosiaalipoliittikka" – liike inspiroi toimintaa. Viikkaan toiminnan vuosina 1990-luvun alkupuolella johtoajatukseksi muotoutui: "köyhän ääntä kuuluviin". Sosiaalipoliittista yhdistystä katsottiin tarvittavan "kollektiivisen neuvottomuuden ja vaihtoehdottoman 'välttämättömyyksiä' politiikan aiheuttaman kouristuksen laukaisemiseen". Keskusteluissa puitiin hyvinvointivaltion mahdollisuuksia, uhkia ja riskejä. Jäsenhankinta tehostui ja osasto jalkautui kirpputorille sekä markkinoimaan tilaisuuksia, yhdistystä ja Janus -lehteä paikallisen vapaaehtoistoiminnan päivänä ja verkostokoulutuksen yhteydessä. Suunniteltu opintomatka Eurooppaan jäi toteutumatta, mutta yhteismatka Rovaniemen Sosiaalipoliittikan päiville tehtiin. Sen tiimoilta kääntyi *Ulrich Mückenbergerin* (1995) esitelmä Janukseen. Pääyhdistykselle osasto raportoi tulleen yhteistyökumppaneineen "merkittäväksi sosiaalipoliittiseksi vaikuttajaksi ja tilaisuuksien järjestäjäksi Joensuussa". Sosiaalipoliittikan päivien 1997 jälkipuinti koski *Nikolas Rosen* sanomaa hallinnan ja vapauden välissä olemisesta (ks. Rose 1998).

Joensuun osasto kriisiytyi 1990-luvun lopulla. Vaihtoehtoina käsiteltiin paikallisosaston lakauttamista, yhdistymistä Kuopion osaston kanssa tai toiminnan jatkamista, jos löydetään vetäjät. Toiminnan tueksi tulivat vakiintuneet yhteistyöverkostot. Toimintasuunnitelmista on 2000-luvulla tullut lakonisia. Niihin kirjataan toteutettavat tapahtumat, mutta toiminnan luonnetta ja tavoitteita ei enää luonnehdita laajakaarisesti.

Jyväskylän osasto esitti vuosittain toimivansa yhdysiteenä sosiaalipoliittikan tutkimuksen ja käytännön sosiaalityön välillä ja edistävänsä yliopiston ja maakunnan yhteistyötä järjestöjen yhteisenä keskusteluforumina. Tavoitteena oli järjestää vierailuluentoja ja seminaareja ajankohtaisaiheista, esitellä sosiaalipoliittikan julkaisuja ja omaa toimintaa sekä saada opiskelijoita jäseniksi. Tutkivat opintokerhot kehitettiin tehostamaan tutkimuksen ja käytännön yhteyksiä. Osasto palkitsi vuodesta 1986 lähtien ansiokkaita pro gradu – tutkielmia. Palkitun työn tekijä sai rahapalkkion lisäksi kunniakirjan ja piti luennon tutkielmansa aiheesta. Tämän tueksi olisi tarvittu muuta aktiivista toimintaa, mihin ei voimavaroja löytynyt ja niinpä toiminta hiipui. Oman toimintaprofiilin löytämisen vaikeuksista kertoo vuoden 1992 toimintasuunnitelma: "Vuosien mittaan on käynyt ilmeiseksi, että osaa säännöissä mainituista tehtävistä hoitavat eräät muut instituutiot". Tosin opetussosiaalikeskus, opettajakorkeakoulu ja ammattikorkeakoulu toivat myötään kumppanuus- ja verkostoitumistarpeita. Tällä ja "laman mukanaan tuomalla sosiaalipoliittisen nykytilanteen muutoksella" perusteltiin tarvetta keskustella osaston roolista ja tehtävistä. Syys- ja vuosikokouksia enempään jäsentilaisuuksiin ei löytynyt aihetta ja vapaamuotoisemmat yhdessäolotavat, kuten opiskelijoiden kanssa tehtävä "pikku ristely loppukesästä", jäivät ideoinnin asteelle. Toteettiin, että vaikka "perinteet velvoittavat", tilaisuuksien järjestäminen on "taloudellisesti kova ponnistus". Toimintaan 1990 -luvun puolivälissä kirjattu "hengähdystauko" jatkuu yhä.

Kuopion paikallisosasto syntyi tutkijoiden, opiskelijoiden ja käytännön työntekijöiden yhteisareenaksi ja sosiaalipoliittisten asiantuntijoiden vaikutuskanavaksi. Yleisötilaisuuksiin tuli kiinnostunutta kuulijakuntaa ja keskusteltiin vilkkaasti. Rahastonhoitaja kirjoitti kuitenkin toimintasuunnitelman 1990 saatteeksi: "Alaosaston on mahdotonta toimia 1500 markan toiminta-avustuksen turvin". Kun osasto sai lisäavustuksen pääyhdistykseltä ja kaupungilta, tili jäi plussalle:

"Kustannukset jäivät odotettua pienemmiksi, koska kaikki alustajat ja luennoitsijat eivät pyytäneet palkkiota". Tilaisuuksien järjestämisessä pyrittiin hyväksikäyttämään ilmaisia ilmoituskustannuksia. Ajankohtaisista asioista saatiin aineksia aktivoiviin tempausiin. Osasto tarjosi kuopiolaisille "puolueettoman keskusteluareenan" ja kutsui tilaisuuksiinsa "eri näkökantoja" edustavia alustajia. Jäseniä kannustettiin osallistumaan julkiseen keskusteluun artikkeleita ja kolumneja kirjoittamalla.

Sosiaalipolitiikan päivät toivat syksyllä 1995 "lukuisia uusia jäseniä" osaston voimavaraksi. Suunniteltiin aiemmin perustettujen keskusteluerhojen elvytystä ja tempausia opiskelijoiden ainejärjestön kanssa. Osasto jäi kuitenkin "viettämään hiljaiseloa", vaikka vuosikertomus 1998 toteaa "yhteiskunnassa tehtyjen sosiaalipoliittisten ratkaisujen ympärillä käydyin ajoittain kiihkeätäkin keskustelua". Kertomuksen laatija filosofi: "Hyvinvointivaltion murtaminen ja vaihkekainen siirtyminen kohti monin tavoin rajattua sosiaalivaltiota on 1990-luvulla tapahtunut sopivan hitaasti, niin että kansalaiset ovat mukautuneet: yhteiskuntarauha ei ollut uhattuna eikä niin ollen myöskään osaston rauha."

Toiminta-aloitteita oli edelleen: Vappuna piti myydä kirjallisuutta ja kirpputoritavaraa opiskelijoiden kanssa Kuopion torilla ja ohjata tuotto "myöhemmin päätettävään hyväntekeväisyyskohteeseen". Huono sää tulikirpputorin esteeksi, mutta kaikkiaan toiminta oli "aiempia vuosia eläväisempää". Mukaan vedettyjen nuorten sosiaalipoliitikkojen muutettua paikkakunnalta toiminta "hieman lakastui", mutta pontta haettiin avoimista yleisöilloista. Pääyhdistykselle tosin huomautetaan kirjeessä (26.2.1999), että "sosiaalipoliitikasta kiinnostuneiden kuulijoiden kokoaminen ja vaikuttamaan pyrkivien, julkisuuskynnyksen ylittävien tilaisuuksien järjestäminen edellyttäisi ainakin yhden asiallisen luentopalkkion maksamista".

Joensuun fuusioehdotus keskustelutti Kuopion osastoa vuonna 1999. Asian tiimoilta pidetyt kokoukset toimivat "hyvänä keskusteluareenana sosiaalipolitiikan tilaa pohdittaessa". Tosin kaivattiin myös laajempaa asiantuntijoiden vetämää keskustelua.

Toiminta ei vireytynyt 2000-luvulle tultaessa. Toimintasuunnitelmiin on kirjattu huoli vaikeuksista aktivoida nuoria perinteiseen järjestötoimintaan työelämän muututtua: "Vastavalmistuneiden kiivastahtiset projektityöt ja työn perässä muuttaminen vaikeuttaa sitoutumista, vaikka kiinnostusta sosiaalipolitiikan pohtimiseen ja sosiaalipolitiikan identiteetin rakentamiseen olisikin". Sosiaalipolitiikka uhkasi jäädä "tieteenä, oppialana ja käytäntönä" maakunnassa uuden teknologian varjoon. "Hyvin hoidettu sosiaalipolitiikka" toivottiin nähtävän alueellisenä kilpailutekijänä. Osaston jäsenten katsottiin voivan edistää yhdistyksen tarkoitusperia ja eri yhteiskuntatahojen vuorovaikutusta virka- ja luottamustehtäviä hoitaessaan. Verkostoituminen oli päivän sana. Tietoja 2000-luvun toiminnasta ei tosin enää ole.

Tampereen osaston ensimmäinen tärkeä tehtävä 1970-luvun alussa oli yhdistyksestä ja sen toiminnasta tiedottaminen. Osasto suunnitteli aloitteita ja lausuntoja ajankohtaisista sosiaalipoliittisista kysymyksistä sekä "sosiaalipolitiikan lohkojen" käsittelemistä yleisötilaisuuksissa. Sosiaalipolitiikan opiskelijoiden harjoittelupalkkaus oli käytännön huolena. Vuosikertomus 1976 kritisoi toimintaa passiiviseksi. Jäsenet piti saada toimimaan sosiaalipoliittisen tutkimuksen ja käytännön lähentämiseksi. Järjestettäväksi päätetty jäsenkriittiktilaisuus siirtyi tuonnemmaksi, eivätkä suunnitellut pienryhmät vetäjien ja kiinnostuksen puuttuessa käynnistyneet. Toimintaa vaikeutti se, ettei paikkakunnalta muuttaneen sihteerin tilalle "etsiskelyistä huolimatta löydetty uutta henkilöä", ja sihteeri hoiti vastuut toiselta paikkakunnalta käsin. Talous tuotti tappiota

suurten ilmoituskulujen vuoksi. Siirryttiin käyttämään maksuttomia järjestöpalstailmoituksia.

Toimintatavat uudistuivat 1980-luvulle tultaessa. Nyt oli tärkeää perehtyä vapaaehtoistyöhön, esitellä tutkimuksia, lisätä tiedotusta, hankkia varoja teatterikäynnein ja järjestää virkistystilaisuuksia. Piti tehostaa yhteistyötä Sosiaalityöntekijäin Liiton, opiskelijajärjestöjen ja muiden paikallisosastojen kanssa. Innostuttiin kaavailmaan kaksi kertaa vuodessa ilmestyvää jäsenlehteä, jossa tiedotettaisiin yhdistyksen toiminnasta, ajankohtaisista tapahtumista ja tutkimuksesta.

Sosiaalipolitiikan päivät toivat yleensä myötään aktiivisuutta ja uusia jäseniä. Tampereella 1984 järjestetyt päivät kuitenkin veivät muun toiminnan resurssit vähiin. Potkua etsittiin vaihtoehdoisen sosiaalipolitiikan ryhmästä. Sen uskottiin kiinnostavan myös sosiaalipoliittisessa yhdistyksessä toimivia. Vaihtoehtona oli myös NSU (Nordiska Sommaruniversitet), jonka sosiaalista itseapua ja itsehoitoliikkeitä käsittelevistä opintopiireistä löytyi "yhteisesti kiinnostavia teemoja". Ajateltiin esitellä omaa toimintaa ja tekeillä olevaa tutkimusta sosiaalialan eri toimipaikoissa. Näin nostettaisiin myös kentän ongelmia esiin. Tiedotuslehti jäi 1980-luvun puolivälissä toteutumatta, kuten myös teatterikäynti syyskauden lopuksi, kun tarmokas sihteeri lähti ulkomaille ja uutta sihteeriä ei loppuvuodeksi valittu. Taas 1980-luvun lopulla toiminta vilkastui. Yleisötilaisuudet onnistuivat hyvin, "myös osallistujien antaman runsaan palautteen mukaan".

Uusina käytäntöinä 1990-luvun alettua noteerattiin sosiaalipolitiikan uusien kirjojen ilmestyminen ja kirjantekijöiden saaminen niitä esittelemään. Tiedotus hoitui jäsenkirjein, yliopistoutuisissa sekä "tarpeen mukaan muita soveltuvia kanavia käyttäen". Johtokunnan jäsenten omia yhteyksiä sosiaalialan yhteisöihin ja laitoksiin ajateltiin hyödynnettävän entistä paremmin. Vireäkin osasto joutui "säästöliekille", kun yliopiston rahahanat tiukentuivat 1990-luvulla. Ai-

emmin Sosiaalipolitiikan laitos oli tukenut Tampereen osaston toimintaa pienillä rahasummilla tilaisuuksien järjestämiseen. Nyt tukea ei tullut. Vuoden 1996 toiminta-avustusanomukseen kirjataan huoli tieteellisten yhdistysten tulevaisuudesta. Tulosbudjetointiin siirryttyään yliopisto alkoi periä vuokria tilojen käytöstä ja vaatia kaikista palveluista "markkinahintaista korvausta". Vuosittain kertautuu toivomus, että "toiminta voisi edelleen jatkua yhtä vireänä ja saisimme mahdollisuuden toimintasuunnitelmassa esitetävien tapahtumien järjestämiseen".

Tampereen toiminta on jatkunut myös 2000-luvulla, mutta toimintalinjauksista on tietoa vain 2000-luvun alusta, jolloin osasto esittää keskittyvänsä Tampereen seudun sosiaalipoliittisiin kysymyksiin "ajankohtaisen tieteellisen ja käytännöllisen toiminnan ja keskustelun virittäjänä sekä välittäjänä." Toimintaa linjataan kulttuurin ja sosiaalipolitiikan suhteisiin sekä Tampereen kaupungin strategiaan ja lapsipoliittiseen ohjelmaan. Edelleen keskeisiksi tehtäviksi nähdään sosiaalipoliittisen yhdistyksen ja Janus-lehden tunnetuksi tekemisen, jäsenhankinta sekä seminaareihin, kongresseihin ja muihin ajankohtaisiin tapahtumiin osallistuminen.

Turun osasto käynnistyi areenaksi, jolla sosiaalipolitiikkaa opettavat, opiskelevat ja käytännössä soveltavat voivat vaihtaa informaatiota sosiaalipolitiikan kehittämiseksi tarkoituksenmukaiseen suuntaan. Pidettiin tärkeänä turkulaisen sosiaalipolitiikan tutkimuksen esittelyä ja tiedonjakamista opiskelijoille sosiaalialan käytännön toimipisteissä. Sosiaalipolitiikan opetuksessa nähtiin juuri tässä olevan puutteita. Osasto perusteli (kirje Turun kaupunginhallitukselle 16.5.1980) toimintaansa "auttamistyön yhdyssiteenä" ja yhteisiä ongelmia käsittelevien työyhteisöjen ja kollegojen tutustumisfoorumina.⁷ Turusta kerrotaan 1980-luvun alkuvuosina, että "ilmapiiri on ollut lämmin ja toiminta aktiivista". Ajankoh-
taisia käytäntöjä pohdittiin luennoissa ja semi-

naareissa ja opiskelijat osallistuivat toimintaan innokkaasti, kuten sihteeri jäsenkirjeessä kuvaa. Osasto järjesti 1990-luvun taitteessa "hyvän suosion saaneita" teemailtoja ja mainosti niitä eri työyhteisöille. Johtokunta oli huolissaan jäsenistön aktiivisuudesta ja uskoi jäsentiedotteen parantavan asiaa. Sitten kompastuttiin finanssikriisiin, kun aiemmin tuottoisan laivaseminaarin menot ylittyivät reilulla 2000 markalla. Haluttiin laadukkaita esiintyjä, vaikka kauempaakin, ja kuitenkin osallistumismaksua piti alentaa "yleisen laman vuoksi". Toiminta kaipasi "valoa mustien pilvien takaa" ja sitä tuomaan järjestettiin asiantuntijapaneeli yhdessä sosiaalipolitiikan opiskelijoiden kanssa. Seuraava laivaseminaari peruuntui, kun suunnitellut esiintyjät jäivät tulematta "yhteiskunnassa vallitsevan kaoksen takia". (Sihteerin kirjeet Sosiaalipoliittiselle yhdistykselle 3.12.1992 ja 24.3.1993). Uusien toimintaisältöjen etsintää vaikeutti se, että "sosiaalipoliittisen kentän voimakkaan rakennemuutoksen seurauksia ei vielä voitu hahmottaa". Sosiaalipolitiikan laitoksen ja Sosiaalialan osaamiskeskuksen yhteistyön viriäminen muutti osaston toimenkuvaa.

Toiminta suuntautui 1990-luvulla sosiaali- ja terveysalan yhdistyksiin kuntayhteistyön ja eurooppalaistumisen merkeissä. Tarvitaan "enemmän varallisuutta viestintään", kun yhteistyötä laajennetaan, muotoili *Olli Kangas* osaston puheenjohtajana toiveensa Sosiaalipoliittiselle pääyhdistykselle (kirje 15.3.1994). Vuonna 1996 toiminnan suunniteltiin etenevän "hyviksi koettuja polkuja" pitkin, eli järjestämällä keskustelutilaisuuksia ja teemailtoja sekä tiedottamalla toiminnasta laajemmalle yleisölle. Tämän jälkeen tapahtuneesta ei ole tietoa.

Tutkimuksen ja käytännön asiantuntijuuden yhdistämistä aihepiireittäin

Paikallisosastojen seminaariteemoissa näkyy sosiaalipolitiikan kehitys painopistemuuтокsineen ja erityisaiheiden kulloinkin ajankohtaisuus. Paikallisosastospesifejä linjauksia on vaikeampi nähdä, mutta aktiiviseen toimijaryhmään kuuluneet henkilöt ovat tuoneet painotuksensa tahtumiin ja vierailuihin.

Yleisen sosiaalipolitiikan kysymykset ja yleiskatsaukselliset aiheet

Sosiaalipolitiikan historian tiimoilta on järjestetty useita seminaareja. Tampereella valotettiin vuonna 1984 sosiaalisia ongelmia sosiaalhistorian näkökulmasta ja 1996 järjestettiin "Aikalaiset ja tutkijat kohtaavat – Sosiaalihuollon historiaseminaari I ja II". EU-jäsenyyttä ennakoiden Tampereella keskusteltiin vuonna 1991 Euroopan integraatiosta ja sen vaikutuksista sosiaalipolitiikkaan. Samana vuonna aihetta käsiteltiin myös Turun teemailloissa; muina aiheina hyvinvointipuutteet, elämänhallinta ja nuorten ongelmat. Vuonna 1998 Tampereella puhuttiin kansalaiseskeisestä sosiaalipolitiikasta. Sosiaalipoliittisen yhdistyksen 90-vuotisjuhlaa vietettiin myös tamperelaisen sosiaalipolitiikan juhlavuotena käsittelemällä seminaarissa 1990-luvun sosiaalista tilinpäätöstä.

Joensuun osasto kutsui Janus -lehden toimituksen kevätseminariin 1993 keskustelemaan sosiaalipolitiikan julkisuudesta. Kuopiossa koontui yhteiskuntafilosofinen keskustelukerho aktiivisesti ainakin vuosina 1992–93. Sosiaalinen pääoma kuului vuosituhannen taitteen käsitteisiin, jonka käytännön vaikutuksia Joensuun Jäidenlähtöseminari haastoi 2001 *Jouko Kajanojan* tulkitsemaan. Kajanoja vieraili Sosiaalipoliittisen yhdistyksen esimieskaudellaan myös Kuopiossa ja Tampereella. Emeritusprofessori *Olavi Riihinen*

luotaili sosiaalipolitiikan yleistä kehitystä Jäidenlähtöseminaarissa toukokuussa 2007 aiheenaan "Arvot ja hyvinvointipolitiikka".

Sosiaalialan ja sosiaalityön koulutuksen kehittäminen paikallisosastojen huolena

Sosiaalipolitiikan asema yliopistokoulutuksessa ja sosiaalityön kehittäminen oli osastojen keskeinen teema 1970–80 lukujen taitteen tilaisuuksissa. Turun osasto järjesti jäsentilaisuuden korkeakoulujen tutkinnonuudistuksesta.⁸ Joensuussa keskusteltiin sosiaalityön koulutusohjelmasuunnittelusta ja tavoitteesta saada sosiaalityö oppiaineeksi. Aihe laajeni sosiaalialan koulutukseen Joensuun korkeakoulussa ja edelleen yhteiskuntatieteellisen koulutuksen ja tutkimuksen asemaan Joensuun yliopistossa. Tampereella ja Turussa puhuttiin sosiaalityöntekijöiden roolista sekä uusista työmenetelmistä sosiaalisten ongelmien käsittelyssä ja kuntoutuksessa. Perhekrisisien kohtaamista yksilöllisen sosiaalityön, ryhmätyön ja yhdyskuntatyön menetelmin käsiteltiin edelleen Turun Studia generalia -luennoilla. Jyväskylässä 1981 järjestetyssä "Vapaaehtoistyö sosiaalityön osana" -seminaarissa yliopistoväen alustuksia täydensivät Keuhkovammaliiton ja SPR:n diakoniajohtajan puheenvuorot. Yhdessä Varsinais-Suomen Sosiaalityöntekijät ry:n kanssa keskusteltiin Turussa sosiaalityön pätevyysvaatimuksista ja lisäkoulutustarpeista.

Jyväskylän osasto vaati 1980-luvulla sosiaalityön lehtoraattia julkilausumalla ja järjesti runsaasti osallistujia koonneita keskustelutilaisuuksia, kuten "Sosiaalityön utopiat" ja "Sosiaalityö ja moraali".⁹ Vuonna 1988 Jyväskylän osasto etsi sosiaalityön linjaa yhdessä yhteiskuntapolitiikan laitoksen ja kaupungin sosiaaliviraston kanssa. Etsintä jatkui seminaarissa "Sosiaalityötutkimus: kenelle, kenen toimesta, kenen ehdoilla". Tamperelaisia puhutti samoihin aikoihin sosiaalityöntekijöiden oman työn tutkimus. Aiheeseen liittyy myös Lasse Murrin vuosikokousesitelmä

Kuopiossa 1989, "Etiikka ja vastuu sosiaalityön tutkimuksessa ja opetuksessa". Kunnallisen sosiaalityön tilaa ja tulevaisuutta suunnattiin käytäntöä kohti Tampereella STAKESin ja Opetussosiaalikeskuksen kanssa järjestetyssä seminaarissa 1997.

Sosiaalialan opetusta on puitu yleisemminkin: Tampereella kysyttiin 1980-luvun lopulla, miten sosiaalipolitiikan tiedeluonteen muutokset vaikuttavat sosiaalipolitiikan opetukseen. Edelleen puntaroiitiin akateemisen ja ammatillisen sosiaalialan koulutuksen suhdetta vuoden 1990 tilaisuudessa "Akateemiset sosiaalityöntekijät, keskiasteen sosiaalialan koulutus, ammattikorkeakoulu". Seuraavana vuonna keskustelu koski yliopistollisten sosiaalikeskusten päivänkohtaista roolia. Jyväskylä nosti samoihin aikoihin esiin "Keskiasteen kuumat kysymykset".¹⁰ Ammattikorkeakoulujen käynnistyttyä haettiin vertailevaa tietoa sosiaalialan opetuksen järjestämisestä muissa maissa. Kuopiossa 1992 vierailut luennoija kertoi sosiaalialan koulutuksesta Saksassa. Jyväskylän osaston ajankohtaisteema 1992 oli "Yrittäminen sosiaalialalla: mitä se on?" Seminaari järjestettiin yhdessä Jyväskylän sosiaalialan oppilaitoksen kanssa. Joensuussa avattiin vuonna 1994 yhdessä Opetussosiaalikeskuksen ja Hyve-projektin kanssa "tutkimuksen ja käytännön salaista yhteyttä" iltapäiväseminaarissa. Opiskelijat esittelivät teemaan liittyviä opinnäytetöitä ja tutkimussuunnitelmia. Turun luentosarjassa "Tutkijan taival" 1995 Kari Salavuo alusti jatko-opiskelusta ja jatko-opiskelijat kertoivat sosiaalisiiin ongelmiin kohdistuvista tutkimuksistaan sekä projektitutkimuksen kiemuroista.

Työpolitiikan kysymykset

Vuoden 1975 "Nainen työelämässä" -keskusteluseminaari Tampereella kuvaa aikalaisperspektiiviä aiheeseen. Samana keväänä Tampereella keskusteltiin vaikeasti työhön sijoitettavien ongelmista työvoimapiiriin toimistopäällikön alustuksen pohjalta. Kommentoijat oli saatu mie-

lenterveystoimistosta ja kriminaalihuollosta. Joensuussa 1977 tarkasteltiin työn ongelmia monipuolisesti "Työttömyyden vaikutukset Pohjois-Karjalassa" -seminaarissa. Sen tiimoilta tehty julkaisu on jäänyt paikallisosaston ainoaksi. Työpolitiikan käsittelyä 1980-luvun alussa sävytti vapaaehtoistyön problematiikka, kuten Joensuun "Palkkatyö vai sosiaalipalkka?" -seminaarissa. Tampereella tästä järjestettiin useita tapahtumia. Joensuun ensimmäisessä Jäidenläh-töseminaarissa toukokuussa 1994 *Raija Julkunen* ja *Antti Hautamäki* väittelivät aiheesta "Miten eletään työttömyyden kanssa". Aiheen tiimoilta jatkettiin keskusteluseminaarissa "Palkkatyöstä vaihtoehdoisen työn areenoille"¹¹. Kolmen keskusteluseminaarin sarjassa "Sosiaalinen kansalaisuus ja työllistymisen uudet mahdollisuudet" (1997) työllistymistä tarkasteltiin vammaishankkeen, lähiöprojektin ja työpoolin näkökulmasta. Opinnoista työllistyminen on askarruttanut 2000-luvun toimijoita. Tampereen osasto pannonsti tähän "työelämäappro" -tilaisuudessaan 2005.

Asuminen ja yhdyskuntasuunnittelu

Joensuun osasto osallistui jo ensimmäisenä toimintavuotenaan pohjoismaiseen Suunnittelun vaihtoehdot/alternativ planering -seminariin. Se pidettiin korkeakoulun hallintaan juuri saadulla Mekrijärven tutkimusasemalla. Olosuhteet olivat vaatimattomat, mutta ilmapiiri innostunut. Joensuun kaupungille osasto esitti kannanoton vuokra-asuntojen asukkaiden sosiaaliturvasta (1977). Seminaari "Asuminen, yhdyskuntatyö ja sosiaaliset ongelmat Joensuussa" käsitteli 1981 kaupunkisuunnittelun ja ihmisten arkielämän yhteyksiä tutkimustiedon ja käytännön kokemusten valossa. Kaupungin edustajat kommentoivat tutkijoiden esitelmiä ja keskustelijoita oli runsaasti. Tampereella keskusteltiin 1980-luvun puolivälissä yksinäisten miesten asunto-ongelmista ja vuokra-asumisesta, yhteistyökumppanina "Vaihtoehtoinen sosiaalipolitiikka" – yhdistys. Asunnottomien vuonna 1987 Tampereen osas-

to järjesti ylioppilaskunnan kanssa asuntopäivän. Asuntohallituksen asiantuntija alusti asuntopolitiikan suuntaviivoista Kuopiossa syksyllä 1990. Joensuun paikallisosasto oli mukana Joensuun asuntomessuilla 1995 seminaarillaan "Raakaa rakentamista ja hyvää elämää". Turussa ainakin suunniteltiin "Lähiö" -luentosarjaa kevääksi 1996.¹² Joensuun 1997 Jäidenläh-töseminaaari käsitteli paikallista asumisympäristöä otsikolla "Puuta, betonia vai marmorina – millaisen Joensuun haluamme?". Omista näkökulmistaan aiheesta lähestyivät ympäristöestetiikan professori, kaupunginarkkitehti ja vihreiden kaupunginvaltuutettu. Vuoden 2004 Jäidenläh-töseminaaaria puhutti osallistava yhteiskuntasuunnittelu. Aihetta valottivat Teknillisen korkeakoulun, kaupungin, kuntaliiton ja yhteiskuntapolitiikan opiskelijoiden edustajat.

Talouden ja sosiaalipolitiikan vaikea yhtälö

Sosiaali- ja talouspolitiikan suhdetta ratkottiin 1970-luvulla kysymällä, olisiko sosiaalivastuksista perittävä veroa, mistä Joensuussa keskusteltiin 1977 KELA:n sosiaaliturva-asiantuntijan alustuksen tiimoilta. Talousteemat näkyvät paikallisosastojen tilaisuuksissa 1990-luvulta lähtien. Turun osasto järjesti 1992 asiantuntijaneelien "Sosiaali- ja talouspolitiikan vaikutussuhteista ja taloudellisen laskusuhdanteen vaikutuksista sosiaaliturvan ja -huollon kehittämiseen".¹³ Myös Joensuun osasto järjesti samana vuonna keskustelutilaisuuden velkaantumisenesta ja toimeentulosta. Pankin, takuusäätiön ja sosiaalitoimiston edustajien lisäksi aiheesta alusti kahden asunnon loukusta vapautunut kansalainen. Vuonna 1993 joensuulaissosiaalipolitiikkoja puhutti yksityistäminen sosiaali- ja terveydenhuollossa. Sosiaalipolitiikan suunnanmuutos sai Jyväskylän osaston kutsumaan *Juha Siltalan* ja *Torsti Lehtisen* puhumaan aiheesta "Putoamisen pelko ja epäonnistumisen riemu". Vastuun paikalliset ulottuvuudet olivat Joensuussa esillä "Kuuluuko kun-nalle yhteisvastuu" -seminaarissa 1997. Teeman käsittely jatkui seuraavana vuonna seminaarissa

"Budjettileikkaukset Joensuussa – sosiaaliset ja taloudelliset arvot ristiriidassa".¹⁴ Talouden ja sosiaalipolitiikan yhtälöä puntaroiitiin myös Jäidenlähtöseminaarin 2000 paneelissa "Valti-onosuus – osuus valtiosta". Yhteiskunnan eriarvoistuminen tietää rikkauksien kertymistä yksiin käsiin ja se tietää myös sitä, että köyhyydellä on monet kasvot. Näin totesi Joensuun Kansalais-talolla järjestetyn Jäidenlähtöseminaarin paneeli toukokuussa 2006. "Talouden törähdyksiä ja hyvinvoinnin parhauksia" kuultiin Jäidenlähtöseminaarissa 2009 Raija Julkusen alustamana.

Ikä, sukupuoli ja perhepolitiikka

Tampereella 1975 järjestetyn Nainen työelämässä -seminaarin alustajat esiteltiin "rouvana" ja "varatuomarina". Aiheina olivat "Nainen ja palkkapolitiikka" (Aila Haapala) sekä "Nainen ja työmarkkinat" (Martti Pulkkinen). Turussa keskustelunaiheena oli 1970-luvun lopulla "Perheneuvontatyö ja sen nykyiset ongelmat". Riitta Auvinen kertoi tuolloin tuoreesta väitöskirjastaan "Nainen miehen yhteiskunnassa". Turun rauhanseminaarissa 1984 alusti *Karmela Belinki* aiheesta "Nainen ja rauha – kysymys rauhasta ja naisasialiikkeen sosiaalis-historiallisesta taustasta". Tarja Pösö puolestaan puhui Turun "Vaihtoehdotoinen sosiaalipolitiikka" -laivaseminaarissa naisesta sosiaalihuollon asiakkaana. Tampereen 1988 syyskauden yleisötilaisuuden poleeminen otsikko oli "Sosiaalipolitiikan arki – sosiaalipolitiikan naisten tutkimus". Osallistujilta saatiin runsaasti myönteistä palautetta. Jyväskylässä kuultiin 1990 "Women and Social Policy" -seminaarissa mil-laista naisten elämä oli Thatcherin Britanniassa. "Miehen kurjuus" taas oli J. P. Roosin Joensuussa 1996 pitämän ensimmäisen Sarola-luennon aiheena.

Kuopiossa järjestettiin 1989 Vanhuus-teemailta¹⁵ ja pari vuotta myöhemmin "Vanhuusiän sosiaaliset verkostot" -tapahtuma "sai runsaasti kiitosta valitettavan harvalukuiselta kuulijajoukolta". Osasto arvelee itsekriittisesti, että ehkä

kaikkia aihepiiristä kiinnostuneita ei tilaisuuteen tavoitettu, kun mainostus jäi puutteelliseksi. Joensuun osasto tutustui Nurmeksen kesäretkellä 1986 *Elli Aaltosen* myötävaikutuksella niin vanhusten laitoshuoltoon kuin avoimen päiväkodinkin toimintaan. Päivähoidosta ja uudesta päivähoitolaista keskusteltiin paikallisten asiantuntijoiden kanssa Joensuussa 1989. Lapsiperheiden asema oli Kuopion teemailla aihe 1991. Lasten peloista keskusteltaessa 1993 paikalla oli lukuisasti kuopiolaisvanhempia. Koskettaahan aihe, kuten toimintakertomukseen on kirjattu, "ilmeisen läheisesti lapsiperheiden jokapäiväistä elämää". Tampereen osasto järjesti lapsipoliittisen seminaarin syksyllä 2001 Hämeen Sosiaalialan osaamiskeskuksen kanssa. Nuorten asiat eivät teemoissa paljon näy. Professori *Simo Sepon* retrospektiivinen Sarola-luento 2003 "Joensuun nuoriso ja maailman tuulet" kohdistui sentään nuoriin.

Työn ja perheen yhteensovittamisongelmat ovat 2000-lukua ja Jäidenlähtöseminaari 2005 käsittelee tätä haasteellista teemaa.¹⁶ Vähintään yhtä haasteellinen oli Sarola-luentoja sarjan 2005 päättänyt professori *Simo Koskisen* esitys: "Vanhuuden voimavarat?! Yhteiskuntien ikääntymistä on tapana tarkastella ongelmana – voidaanko se vaihtaa vahvuudeksi?" Jäidenlähtöseminaari 2008 analysoi monipuolisesti naisystävällistä Pohjois-Karjalaa.

Terveyden ja vammaisuuden sosiaalipoliittiset ulottuvuudet

Tampereen osasto keskusteli vuonna 1972 kansanterveyslain toteutuksesta. Joensuussa Psykkisen ympäristön päivät toteutettiin 1981 yhdessä Sosialistisen Terveysrintaman kanssa. Tampereella oli 1979 kolmen iltapäiväseminaarin sarja vammaisen lapsen kasvuympäristöstä. Samana vuonna kuultiin Pohjoismaisen Neuvoston työstä sekä Pohjoismaisen terveydenhuoltokorkeakoulun koulutus- ja tutkimustoiminnasta. Vammaisten vuonna 1981 tamperelaiset

tutustuivat Hervannan palvelukeskukseen. Independent Living – liikkeen edustajat vierailivat Tampereella 1983 kertomassa vammaisliikkeen toiminnasta ja USA:n yhteiskunnallisen tilanteen heijastumisesta vammaisten asemaan.

Kuopiolaisia puhuttivat itsemurhat yleisöillä 1991. Vuosikokouspöytäkirja totesi tilaisuuden onnistuneen "osanottajien runsauden että alustusten osalta". Sosiaalipoliittisen päivällisen yhteydessä Kuopiossa 1992 Olli Stålström alusti AIDS:sta sosiaalisena ongelmana. Joensuun osasto toteutti 1990-luvulla Kynnys ry:n kanssa seminaarin "Vammaisuuden nykypäivä" ja etsi "Täältä tullaan työelämä" -seminaarissa näkökulmia vammaisten ja vajaakuntoisten työllistymiseen. Seminaari "Rammasta pantteriksi, vammaisuus määrittelyjen, liikkeen ja tutkimuksen kentässä" Tampereella (1997) ei jäänyt vain sanojen pyörittelyyn vaan sen aloitteesta hankittiin pyörätuoliluiskat Sosiaalipoliittikan laitoksen tiloihin. Hyvinvointi kytkeytyi terveyteen 2000-luvun teemoissa. Joensuun Jäidenlähtöseminari 2003 ratkoi hoivan arvoitusta *Pertti Koistisen* kirjaesittely ja Silva Tedren kommentin pohjalta. Tampereen osasto järjesti Pirkanmaan TE-keskuksen kanssa "Hyvinvointipalvelujen tulevaisuus ja terveysteknologian mahdollisuudet" -seminaarin marraskuussa 2004.

Turvallisuus, väkivalta ja syrjintä

Joensuun jouluseminari 1986 koski asiakkaan asemaa sosiaalihuollossa, vakuutusyhtiöiden roolia ja uutta turvallisuuskäsitettä. Kuopiossa Pauli Niemelä piti luennon "Turvattomuus ja sosiaalihuollon priorisointi" (1993), ja 1990-luvun lopulla oli yleisötilaisuus väkivallasta. Joensuun Jäidenlähtöseminari 1998 käsitteli itsekriittisesti kaupungin menetettyä mainetta. Turvallisuusteeman käsittely jatkui seuraavassa Jäidenlähtöseminaarissa keskustelulla nollatoleranssista. Kuopiossa Martti Grönfors perehdytti syyskokouksen 1999 osallistujia miesvallan ongelma-alueeseen luennossaan "Maskuliinisuus

ja väkivalta". Y-P. Häyrysen Sarola -luento 2000 oli "Identiteetti äärikehällä – syrjityt ja syrjäiset Euroopassa".

Kulttuurista virittymistä sosiaalipoliittikkaan

Paikallisosastojen toiminta on sisältänyt kulttuuriohjelmaa. On tehty teatterivierailuja tai elokuvakäyntejä sekä järjestetty pienimuotisia teatteriesityksiä tai muita taideohjelma-meroitte seminaarien yhteyteen. Ohjelmassa on ollut illanviettoja, pikkujouluja ja saunailtoja sekä "sosiaalipoliittisia iltakahveja" tai "sosiaalipoliittisia päivällisiä". Virkistystilaisuuksissa on sosiaalipoliittikan laitoksilla ja käytännön alalla toimivia tutustutettu toisiinsa tai kartutettu osaston rahavaroja. Sosiaalipoliittiseksi tulkittavasta teatteri- tai elokuvaesityksestä on saatu toimintaan särmää ja potkua. Teatterikäyntien kerrotaan kartuttaneen Tampereen osaston varoja "tuntuvasti" 1980-luvulla. Vierailut kohdistuivat Tampereen teatterin "Lammasturkki" – näytökseen, Kellariteatterin esitykseen "Pitkän päivän matka yöhön" ja Tampereen työväenteatterin "Riivaajiin". Turkulaiset yhdistivät keväällä 1982 telakkakierrokseen elokuvaesityksen ja saunomisen. Joensuun osaston syyskokoukseen 1992 kahvila Trubessa saattoi harrastajateatteri "Lutikan" pienimuotoinen esitys "Rakastamisen vaikeudesta" houkutellessa muutaman teatterin ystävän harrastamaan sosiaalipoliittikkaa. Jäidenlähtöseminariin "Sosiaalisen ja kulttuurisen uudet kytkennät" 1995 antoi oman panoksensa kehitysvammaisten nuorten taitelijaryhmä innoituneella esityksellään. Tampereen elokuvaseminariin 1998 "Taiteen tieto ja sosiaalityö" sisältyi "Epäilyksen varjo" – elokuvan katsominen ja paneelikeskustelu. Teatteriohjaaja Pirkko Kurikan Sarola-luennon 2002 aiheena oli "Toteutuva ja toteutumaton: teatterin ja toden välinen jännite". Tampereen osasto on toteuttanut myös omaa taiteellista luovuuttaan soitinyhtyeessä "Doctor's Special".

Poliittista vaikuttamista ja poliittisten vaikuttajien tukea paikallisosaston toiminnalle

Osastot ovat toiminnassaan lähentäneet sosiaalista kansalaisvaikuttamista paikallispolitiikkaan ja -hallintoon. Kun naiset ja työ oli vielä 1970-luvulla poleeminen aihe, kutsuttiin sitä kommentoimaan vasemmistolaisia naispolitiikkoja¹⁷. Turussa valittiin syksyn 1981 teemaksi sosiaalitoimi ja kunnallishallinto. Osallistuttiin kaupunginvaltuuston istuntoon ja kuultiin apulaiskaupunginjohtajan alustus: "Kaupunginhallituksen ja kaupungin keskusviraston toiminta sosiaali- ja terveydenhuollon näkökulmasta". Jyväskylän osasto jalkautui käytännön kentälle kesäretkellään 1991 tapaamaan pohjoisen Keski-Suomen kuntien sosiaalitoimen edustajia.

Tampereen osasto kutsui ympäristöministeri Satu Hassin vieraaksi iltapäiväseminaariin sosiaalisen kestävyyskysymyksistä 2002. Seuraavana vuonna opiskelijat haastoivat kansanedustajajaneelin¹⁸ keskustelemaan ajankohtaisesta sosiaalipolitiikasta. *Rosa Meriläinen* oli oppaana tamperelaisten vuoden eduskuntavierailulla 2005. Kuopion osaston vuosikokouksen yhteydessä YTM *Jyrki Katainen* alusti aktiivisesta sosiaalipolitiikasta yleisötilaisuudessa 2000. Työministeri *Tarja Cronberg* oli puhujana "Naisystävällinen Pohjois-Karjala?" -seminaarissa 2008.

Kansainvälisyteen suuntautuminen vähäistä

Ulkomaisia vieraita osastoissa kävi 1970-luvulla vain muutama, ja 1980-luvun mainittavimmat vieraat Sosiaalipolitiikan päiville kutsuttujen asiantuntijoiden ohella lienevät olleet Independent Living -liikkeen edustajat Tampereella. Aikalaisteemana Tampereella oli pakolaisuus 1990-luvun taitteessa ja aiheesta järjestettiin yleisötilaisuus, tutustuttiin pakolaiskeskukseen sekä kuultiin alustus pakolaistilanteesta. Erasmus-vaihto-ohjelmien käynnistäminen 1990-luvulla toi yliopistoihin luennoijavieraita, joiden ohjelmaan osastot antoivat oman panoksensa. Joen-

suun Sarola –muistoluentoja pitämässä oli merkittäviä elämäkertatutkimuksen ja ikäpolitiikan asiantuntijoita.¹⁹

Sosiaalipolitiikan päivien järjestelyvastuut

Sosiaalipolitiikan päiviä nyky muodossaan on järjestetty vuodesta 1978 lähtien. Järjestelyvastuu on kiertänyt paikkakunnittain sosiaali- ja yhteiskuntapolitiikan laitoksilla ja työryhmässä on ollut paikallisosaston edustus. Sosiaalipolitiikan päivien runko on rakennettu merkittävien kansainvälisten tutkijoiden ja järjestäjäpaikkakunnan asiantuntemuksen varaan. Paikallisvastuu käynnistyi Tampereen päiviltä 1980. *Briitta Koskiah* ja *Jorma Sipilä* puhuivat sosiaalisista ongelmista ja ruotsalaisvieraat *Harald Swedner* ja *Walter Korpi* käsittelivät sosiaalityön koulutusta ja vertailevaa sosiaalipolitiikkaa. Päivien teemat ovat voineet olla yleisluontoisia, kuten Sosiaalipolitiikka ja tulevaisuus (Kuopio 1987), Sosiaalipolitiikan aikalaianalyysi (Jyväskylä 1991) tai Sosiaalipolitiikan uudet kysymykset? (Joensuu 2003) Niitä on profiloitu aikalaisteeman tai pääluennoijan intressien mukaisiksi, kuten "Köyhyys" Jyväskylässä 1983, vieraana professori *Peter Townsend*, "Kansainväliset sosiaaliset ongelmat" Joensuussa 1988, "tähtenä" professori *Johan Galtung* tai "Sosiaalipolitiikka mailmanlaajuistuvassa markkinataloudessa" Tampereella 2000. Teemat ovat myös voitu laatia haastaviksi, kuten "Vieraat, vieraantuneet, vierotut" Joensuussa 1996, "Mihin valta katosi sosiaalitieteistä? Valta, valtarenkenteet ja ihmisten elinolot" Turussa 1998 tai "Sosiaalipolitiikka – lahja vai velkaa?" Jyväskylässä 1999. Myös koulutuskysymyksiä on puitu. Turussa 1982 oli käsitellyssä sosiaalipolitiikan akateemisen koulutuksen asema ja tulevaisuus sekä sosiaalihuollon uudet pätevyysvaatimukset. Tampereen päivät 1992 yhdistettiin sosiaalityön koulutuksen 50-vuotisjuhlaseminaariin. Teemaksi nimettiin "Hyvinvointivaltion tulevaisuus: umpikujat ja valtatiöt" ja vieraaksi kutsuttiin professori *Paul Wilding*.

Sosiaalipolitiikan päivien järjestämisvastuu kiertää edelleen yliopistosta toiseen. Päivien järjestelyt hoitaa nykyisin pääsääntöisesti oppiainelaitosten edustajista koostuva työryhmä. Osastojen rooli on kutistunut niiden toiminnan hiipussa.

Lopuksi

Sosiaalipoliittisen yhdistyksen paikallisosastot ovat toiminnallaan, osallistujillaan ja yleisöllään viestittäneet sekä paikallisten että yleisluontoisten ajankohtaiskysymysten tärkeyttä. Luottamus toimintakykyyn ja vireyden säilyttäminen on ollut sen varassa, kuinka vakuuttavasti on perusteltu omatun sosiaalisen pääoman merkitystä vapaaehtoistoiminnassa (vrt. Siisiäinen 1998). Paikallisosastojen elinvoimaa mittaa se, ovatko ne sosiaalipolitiikan sanansaattajayhteisönä löytäneet itselleen erityistehtävän, jota joku muu toimijataho ei ole ominut ja joka käytännön ja tieteen välimaastossa on koettu tarpeelliseksi. Toimintaa on tehostanut onnistuminen verkostoitumisessa ja yhteistyökumppaneiden hankinnassa. Kullakin osastolla on ollut omanlaisiaan vakiintuneita toimintamuotoja, jotka ovat kantaneet toimintaa eteenpäin niin kauan kun tämä kehikko on täytynyt osallistujia puhuttelevalla sisällöllä.

Yliopistojen toimintatapa on muuttunut. Nyt korostetaan tulosten tehokkuutta ja tuottavaa verkostoitumista. Onkin aihetta kysyä, jääkö Sosiaalipoliittisen yhdistyksen paikallisosastojen edustamalle vapaaehtoistoiminnalle tilaa uusissa yliopistorakenteissa. Yhteiskuntasuhteiden edistämistä pidetään uudistuville yliopistoille tärkeänä tehtävänä, mutta tässä korostuu käytännöllisyys, ei akateemisen yhteiskuntatutkimuksen merkitys. Panostuksissa yhteiskunnalliseen ja kulttuuriseen kestävytyteen tarvitaan kuitenkin entistä enemmän yhteisyyttä edistävää, ihmisiä toisiinsa lähentävää ja merkityksellistä mielihyvää tuottavaa yhdessäoloa. Sitä yhdistystoiminta

parhaimmillaan edustaa. Sosiaaliset ongelmat eivät näytä vähenevän ja niinpä on ilmeistä, että tarvitaan edelleen sosiaalisia ongelmia vapaaehtoisvoimin ratkomaan pyrkiviä, paikallisia tilanteita tuntevia aktiivisia toimijoita, jotka ovat valmiita toimimaan toisten puolesta ja toistensa kumppaneina.

Viitteet

¹ Raportti liittyy Sosiaalipoliittisen yhdistyksen 100-vuotishistoriahankkeeseen (ks. Jaakkola, Kainulainen & Rahkonen 2009). Kiitän Risto Jaakkolaa aiheen ideoinnista, aineistonhankinnasta ja käsikirjoituksen kommentoinnista.

² Wariksen perintöä on vaalittu myös paikallisosastotoiminnassa. Jari Savikuja piti vuonna 2001 Joensuussa Sarola -luennon "Heikki Wariksen tutkijankatse" ja laati sen pohjalta artikkelin Janukseen (Savikuja 2002).

³ Ensimmäisen johtokunnan jäseniksi tulivat Roosin lisäksi professori Yrjö-Paavo Häyrynen, assistentti Heikki Eskelinen, tutkija Pertti Koistinen, tutkija J-P Sarola ja v.s. apulaisprofessori Jorma Sipilä sekä sihteeriksi valittu Leena Alanen.

⁴ Muiksi johtokunnan jäseniksi valittiin Markku Ruohonen, Sirkka Laaksovirta, Päivi Vahtera, Ove Sjöholm, Kyösti Urponen ja Terho Pulkkinen.

⁵ Vierailtiin Paattisten huoltokodissa, Runosmäen vanhainkodissa, KELAn Kuntoutustutkimuskeskuksessa, kaupunginvaltuuston istunnossa, Wärtsilän Pernon telakalla, Turun katkaisuhoitoasemalla, Turun kristillisessä opistossa, Invalidiliiton Palvelutalossa, Turun Alkon näyttelytiloissa ja Katulähettyksen Veljeskodissa.

⁶ Leila Simonen, Ilmari Rostila, Anneli Anttonen, Irene Roivainen, Jari Heinonen ja Monika Sola ovat 2-vuotiskauden puheenjohtajana antaneet panoksensa Tampereen toimintaan.

⁷ Tarkoituksena oli saada avustusta Paattisten huoltokodissa järjestettävän kokouksen kuljetuskustannuksiin ja kahvitarjoiluun. Tämän avustuksen kaupunginhallitus myönsikin.

⁸ Alustajina olivat Turun yliopiston ja Åbo Akademin edustajat Ari Haavio, Mikko A. Salo ja Guy Bäckman

⁹ Keskustelua pohjustivat Jorma Sipilän, Risto Eräsaaren ja Heikki Lehtosen alustukset.

¹⁰ Keskustelutilaisuudessa 1988 alustivat ammat-

tikasvatushallituksen ylitarkastaja, Tampereen kodinhoitajaopiston rehtori sekä Jyväskylän ammattikoulujen opettajaopiston sosiaalialan opettajat ja opiskelijat.

¹¹ Asiantuntijavieraan, Ulla Salonen-Soulien alustusta kommentoitiin peruspalvelujen työvoimatoimiston ja työpolitiikan tutkimuksen näkökulmista. Kommenttipuheenvuoro oli pyydetty myös Aktiiviset työtähakevat ry:n edustajalta.

¹² Käytössä olevat dokumentit eivät kerro, järjestäytyvätkö luennot. Turun viimeiset toimintatiedot koskevat vuoden 1995 toimintakertomusta ja vuoden 1996 suunnitelmaa.

¹³ Asiantuntijoina olivat STM:n, Suomen Pankin, Työministeriön, Turun kaupungin ja yliopiston edustajat.

¹⁴ Professori Mikko A. Salon alustusta "Kun valtio vetäytyy vastuistaan" seurasivat vihreän kaupunginvaltuutetun ja kaupungin virkamiehen puheenvuorot arvostiriidoista sekä virkamiehen työstä säästöjen tekijänä.

¹⁵ Luennoijat olivat lääninhallituksesta, seurakunnan diakoniakeskuksesta, Kuopion sosiaalikeskuksen palveluosastolta SPR:n piiritoimistolta sekä yliopiston sosiaalitieteiden laitokselta.

¹⁶ Pääesitelmän piti VTT Minna Salmi.

¹⁷ Kommentoijat olivat: tamperelaiskansaedustajat Kaisu Weckman (SKDL) ja Riitta Järvisalo-Kanerva (SDP) sekä kaupunginvaltuutettu Marja Suominen.

¹⁸ Mukana olivat Mikko Alatalo (kesk), Rosa Meriläinen (vihr) Tero Rönni (sdp), Kimmo Sasi (kok) ja Minna Sirmö (vas).

¹⁹ Kansainvälistä asiantuntemusta ovat edustaneet Daniel Bertaux, Martin Kohli ja Julia Twigg.

Kirjallisuus

Heinonen, Jari (2000) Sosiaalipoliittinen yhdistys Tampereella. Teoksessa Jari Heinonen & Ritva Nätkin (toim.) 90 vuotta tamperelaista sosiaalipolitiikkaa. Sosiaalipoliittinen yhdistys 90 vuotta. Sosiaalipolitiikan laitos. Tampere: Tampereen yliopisto.

Kario, Markku (1969) Sosiaalipoliittinen yhdistys 60-vuotias. Sosiaalinen aikakauskirja. Helsinki.

Kuusi, Eino (1927/2001) Sosiaalipolitiikan käsitte, sen tarkoitus, olemus ja vaikuttimet. Teoksessa: Risto Eräsaari & Keijo Rahkonen (toim.) Työväenkysymyksestä sosiaalipolitiikkaan. Yrjö-Koskisen Heikki Warikseen. (2. painos). Helsinki: Gaudeamus, 215–226.

Mückenberger, Ulrich (1995) Sosiaalinen integraatio vai anomia? Yksilöllistyminen hyvinvointivaltion haasteena. Janus 3 (1), 21–31.

Nieminen, Armas (1982) Sosiaalipolitiikan opetuksen vakiintumisesta Suomessa akateemisena oppiaineena. Sosiaalipolitiikka 1982. Helsinki: Sosiaalipoliittisen yhdistyksen vuosikirja. 7. vsk., 7–18.

Rose, Nikolas (1998) Vallan ja vapauden välissä: Hyveen hallinta vapaassa yhteiskunnassa. Janus 6 (1), 1–33.

Savikuja, Jari (2002) Heikki Waris muuttuvan yhteiskunnan tulkkina. Janus 10 (4), 291–307.

Siisiäinen, Martti (1998) Uusien ja vanhojen liikkeiden keinovalikoimat. Teoksessa Kaj Ilmonen & Martti Siisiäinen (toim.) Uudet ja vanhat liikkeet. Tampere: Vastapaino, 219–243.

Sipilä, Jorma (2009) Taistelu Yhdistyksen linjasta 1970-luvulla. Teoksessa Risto Jaakkola, Sakari Kainulainen & Keijo Rahkonen (toim.) Työväensuojelusta sosiaalipolitiikkaan. Sosiaalipoliittinen yhdistys 1908–2008. Helsinki: Edita, 145–169.

Waris, Heikki (1979) Suomalaisen sosiaalipolitiikan saavutuksia kolmen vuosikymmenen kuluessa. Juhlaesitelmä Sosiaalipoliittisen yhdistyksen 70-vuotisjuhlassa 1.12.1978. Sosiaalipolitiikka- vuosikirja 1979. Helsinki: Sosiaalipoliittisen yhdistyksen julkaisu 4. vsk., 8–14.

